

การรณรงค์จักรยานเพื่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อม

เทศบาลนครนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา

เนื่องจากเทศบาลนครนครราชสีมาได้รับการพัฒนาให้เป็นเมืองศูนย์กลางของภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ทั้งในด้านอุตสาหกรรม พาณิชยกรรม การคมนาคมขนส่ง การศึกษา การท่องเที่ยว ส่งผลให้มีการขยายตัวของจำนวนประชากร แต่ละวันมีผู้เดินทางสัญจรไปมาในเขตเทศบาลเป็นจำนวนมาก การเพิ่มขึ้นของรถยนต์และรถจักรยานยนต์ทำให้เกิดปัญหาสภาพการจราจรติดขัด โดยเฉพาะในช่วงชั่วโมงเร่งด่วน ตั้งแต่เวลาประมาณ 07.00-08.30 น. และ 15.30-17.30 น. และทำให้เกิดมลพิษทางอากาศ จากการตรวจวัดคุณภาพอากาศของกรมควบคุมมลพิษ ในปี 2545 พบว่าปริมาณฝุ่นละอองขนาดเล็กมีค่าเฉลี่ย 24 ชั่วโมงสูงเกินมาตรฐานถึง 206 ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ประกอบกับมลพิษจากควันดำของรถประจำทางและรถสองแถว ซึ่งนับวันจะทวีความรุนแรงขึ้นเรื่อยๆ ในปี 2543 ประชาชนกลุ่มหนึ่งมีการรวมตัวกันในนาม "กลุ่มประชาสังคมโคราช" จัดตั้งชมรมจักรยานโคราช ชมรมจักรยานเพื่อสุขภาพ ชมรมจักรยานเสือภูเขา เทศบาลนครนครราชสีมาจึงเกิดแนวคิดในการรณรงค์จักรยาน และสร้างทางเดินสำหรับจักรยานเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว

ข้อมูลพื้นฐานปีปัจจุบัน :
ปี พ.ศ. 2546

อำเภอ: เมืองนครราชสีมา

จังหวัด: นครราชสีมา

ประชากร: 174,045 คน

พื้นที่: 37.50 ตร.กม.

ประเภทท้องถิ่น :
เทศบาลนคร

การเลือกตั้ง : ทางอ้อม

วิถีใหม่

ในปี 2545 เทศบาลนครนครราชสีมาจัดโครงการ "การรณรงค์จักรยานเพื่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อม" โดยสร้างทางเดินรถจักรยาน พร้อมสิ่งอำนวยความสะดวกในการใช้เส้นทาง เช่น สถานที่สำหรับจอดรถจักรยาน แผนที่เดินรถ ป้ายบอกทาง เป็นต้น และรณรงค์ให้ประชาชนในพื้นที่จักรยานในการเดินทางระยะใกล้ไม่เกิน 3 กิโลเมตร

ผลงานที่ได้ดำเนินการ

1. เทศบาลรวบรวมสมาชิกจากชมรมจักรยานต่างๆ ในพื้นที่ เช่น ชมรมจักรยานโคราช ชมรมจักรยานเพื่อสุขภาพ ชมรมจักรยานเสือภูเขา ฯลฯ เพื่อร่วมเป็นแกนนำในการรณรงค์ตามโครงการ ซึ่งมีจำนวนประมาณ 200 คน
2. จัดสร้างช่องทางจราจรสำหรับจักรยานในถนนราชดำเนิน ถนนชุมพลโดยรอบอนุสรณ์สถานท้าวสุรนารีเชื่อมโยงไปสวนสาธารณะบึงดาหลวง รวมระยะทาง 8 กิโลเมตร
3. ทำการประชาสัมพันธ์และจัดทำสื่อเผยแพร่รายละเอียดโครงการ โดยจัดทำ
 - ป้ายผ้า
 - บอร์ดพลาสติกลูกฟูก
 - สติกเกอร์
 - แผ่นพับ
 - จักรถแหโฆษณา

4. สร้างสิ่งอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้ใช้รถจักรยาน ได้แก่ สถานที่จอดรถจักรยาน ทางลาด แผนที่เส้นทางเดินรถ ป้ายบอกทาง เป็นต้น
5. จัดกิจกรรมรณรงค์การขี่จักรยาน ในวัน "Bicycle Day" โดยจัดให้มีการขี่จักรยานเพื่อสุขภาพ และสะสมระยะทางเพื่อแลกของรางวัลและของที่ระลึก เช่น หมวกนิรภัย

การระดมทรัพยากร

ค่าใช้จ่าย/การลงทุน

1. เทศบาลสนับสนุนงบประมาณ จำนวน 100,000 บาท/ปี เพื่อเป็นค่าใช้จ่าย ดังต่อไปนี้
 - 1.1 ค่าจ้างเหมาประชาสัมพันธ์โครงการ จำนวน 50,000 บาท เพื่อดำเนินการ
 - จัดทำป้ายผ้า
 - บอร์ดพลาสติกลูกฟูก
 - สติกเกอร์
 - แผ่นพับ
 - จ้างเหมาแพร่โฆษณา
 - 1.2 ค่าจัดซื้อหมวกนิรภัยเพื่อเป็นของรางวัล จำนวน 100 ใบ ๆ ละ 200 บาท รวมเป็นเงิน 20,000 บาท
 - 1.3 ค่าจ้างเหมาดนตรีการแสดง เป็นเงิน 10,000 บาท
 - 1.4 ค่าเครื่องดื่มสำหรับผู้เข้าร่วมกิจกรรมวันรณรงค์ เป็นเงิน 10,000 บาท
 - 1.5 ค่าวัสดุอื่นที่ใช้ในการดำเนินงาน เป็นเงิน 10,000 บาท

บุคลากร

- คณะทำงานฝ่ายต่างๆ ประกอบด้วย
1. ฝ่ายอำนวยการ จำนวน 8 คน
 2. ฝ่ายต้อนรับสมาชิกใหม่ จำนวน 6 คน
 3. ฝ่ายรับลงทะเบียนสมาชิก จำนวน 12 คน
 4. ฝ่ายบริการน้ำดื่ม จำนวน 14 คน
 5. ฝ่ายประชาสัมพันธ์ จำนวน 9 คน
 6. ฝ่ายรับผิดชอบดูแลยานพาหนะ จำนวน 8 คน
 7. ฝ่ายปฐมพยาบาล จำนวน 10 คน
 8. ฝ่ายติดตามและประเมินผล จำนวน 6 คน

ขั้นตอนในการดำเนินการ

วัน เดือน ปี	กิจกรรมที่ทำ	ผู้รับผิดชอบ
2545	ประชุมระดมความคิดเห็นระหว่างเทศบาล ตัวแทนกลุ่มประชาสังคมโคราชและประชาชนเกี่ยวกับปัญหาการจราจร และมลพิษในเมือง จากมติที่ประชุมเห็นว่าควรจัด "โครงการรณรงค์การขี่จักรยานเพื่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อม"	นายกเทศมนตรี/เทศบาล
2545	แต่งตั้งคณะกรรมการและคณะทำงานฝ่ายต่างๆ อันได้แก่ ฝ่ายอำนวยการ จำนวน 8 คน ฝ่ายลงทะเบียน จำนวน 12 คน ฝ่ายต้อนรับ จำนวน 6 คน ฝ่ายประชาสัมพันธ์และพิธีการ จำนวน 9 คน ฝ่ายบริการน้ำดื่ม จำนวน 14 คน ฝ่ายจัดสถานที่ จำนวน 14 คน ฝ่ายปฐมพยาบาล จำนวน 10 คน ฝ่ายยานพาหนะ จำนวน 8 คน ฝ่ายติดตามประเมินผล จำนวน 6 คน	เทศบาล

วัน เดือน ปี	กิจกรรมที่ทำ	ผู้รับผิดชอบ
2545	จัดทำแผนการสร้างโครงข่ายเส้นทางจักรยาน โดยให้โอกาสประชาชนกลุ่มต่างๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดเส้นทางจักรยาน และให้สัมพันธ์กับระบบขนส่งมวลชนของเมือง	เทศบาล
2545	เทศบาลอนุมัติงบประมาณสนับสนุน จำนวน 100,000 บาท	เทศบาล
2545	รวบรวมสมาชิกจากชมรมจักรยานต่างๆ ในเขตเทศบาลและบริเวณใกล้เคียง เช่น ชมรมจักรยานโคราช ชมรมจักรยานเพื่อสุขภาพ ชมรมจักรยานเสือภูเขา ฯลฯ เข้าร่วมเป็นสมาชิกแกนนำในโครงการ จำนวนประมาณ 200 คน	คณะทำงานฝ่ายลงทะเบียน/ฝ่ายประชาสัมพันธ์และพิธีการ
2545	ดำเนินการจัดพื้นที่สำหรับเตรียมเส้นทางเดินรถจักรยาน โดยขอความร่วมมือจากร้านค้า บ้านเรือนประชาชนที่มีสิ่งของเกะกะ วางของขายหรือวางแผงลอยบริเวณทางเท้า	คณะทำงานฝ่ายจัดสถานที่
2545	ก่อสร้างเส้นทางเดินรถจักรยาน ซึ่งเริ่มจากทางเท้าริมถนนราชดำเนินและถนนชุมพลโดยรอบอนุสรณ์สถานท้าวสุรนารี เชื่อมโยงไปยังสวนสาธารณะบึงดาหลวง ซึ่งเป็นสถานที่ออกกำลังกายและพักผ่อนหย่อนใจของประชาชนในพื้นที่ เป็นระยะทาง 8 กิโลเมตร	
2545	สร้างสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้จักรยาน เช่น สถานที่จอดรถจักรยาน ทางลาด แผนที่เส้นทางเดินรถ ป้ายบอกทางและป้ายประชาสัมพันธ์	คณะทำงานฝ่ายยานพาหนะ/เทศบาล
2545	ติดต่อประสานงานขอความร่วมมือกับองค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย จังหวัดนครราชสีมา ในการติดตั้งตู้โทรศัพท์เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้ใช้จักรยาน และเคลื่อนย้ายตู้โทรศัพท์บนทางเท้าที่กีดขวางการจราจรของเส้นทางเดินรถจักรยาน รวมทั้งติดต่อขอความร่วมมือจากกรมทางหลวง จังหวัดนครราชสีมาในการติดตั้งป้ายสัญญาณจราจร และติดตั้งโคมไฟส่องสว่างให้แก่บริเวณทางเดินรถจักรยาน	เทศบาล/ องค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย จังหวัดนครราชสีมา/กรมทางหลวง จังหวัดนครราชสีมา
2545	ทำการประชาสัมพันธ์และจัดทำสื่อเผยแพร่รายละเอียดโครงการ โดยการจัดทำ • ป้ายผ้า • บอร์ดพลาสติกลูกฟูก • สติกเกอร์ • แผ่นพับ • จักรรถแห่โฆษณา	คณะทำงานฝ่ายประชาสัมพันธ์และพิธีการ
2545	จัดกิจกรรมรณรงค์วัน Bicycle Day เพื่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อม กิจกรรมในรายการมีดังนี้ • ให้สะสมระยะทางเพื่อแลกของรางวัล เช่น หมวกนิรภัย จำนวน 100 ใบ • การจัดกิจกรรมออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ เช่น การเดินแอโรบิก ภายในบริเวณสวนสาธารณะบึงดาหลวง และสวนสุขภาพของเทศบาล • การจัดแสดงดนตรี • ตรวจสุขภาพทั่วไปให้แก่ประชาชนที่เข้าร่วมกิจกรรม โดยคณะทำงานฝ่ายปฐมพยาบาลทำหน้าที่จัดเตรียมยาและเวชภัณฑ์ ตลอดจนเครื่องมือแพทย์	ผู้อำนวยการกองวิชาการและแผนงาน/ คณะทำงานฝ่ายจัดสถานที่/คณะทำงานฝ่ายนำดื่ม/ คณะทำงานฝ่ายปฐมพยาบาล/หัวหน้ากลุ่มงานบริการสาธารณสุขสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครราชสีมา
2545	ติดตามประเมินผลและส่งเสริมให้ประชาชนในเขตเทศบาล มีจักรยานไว้ใช้อย่างน้อย 1 คัน/ครัวเรือน โดยใช้มาตรการจูงใจทางด้านราคาที่ถูกกว่าท้องตลาดประมาณ 30 % และสามารถนำรถจักรยานคันเก่ามาแลกคันใหม่ได้ (กรณีจักรยานคันเก่ามีสภาพต่ำกว่าที่กำหนด อาจต้องเพิ่มเงินอีกบางส่วน)	คณะทำงานฝ่ายติดตามและประเมินผล

หน่วยงานที่เข้าร่วมดำเนินการ

--หน่วยงาน/ องค์กร--	--บทบาทหรือความร่วมมือ--
ชมรมจักรยานต่างๆ ในเขตเทศบาลและบริเวณใกล้เคียง	สมาชิกแต่ละชมรมเข้าร่วมโครงการเป็นแกนนำหลักในการนำเสนอแนวคิดวิถีใหม่และจัดกิจกรรมวัน Bicycle Day
องค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย จังหวัดนครราชสีมา	ช่วยเหลือในการติดตั้งตู้โทรศัพท์เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้ใช้จักรยาน และเคลื่อนย้ายตู้โทรศัพท์บนทางเท้าที่กีดขวางการจราจรของเส้นทางเดินรถจักรยาน
กรมทางหลวง จังหวัดนครราชสีมา	ช่วยในการติดตั้งสัญญาณจราจรของรถจักรยาน และติดตั้งโคมไฟส่องสว่างให้แก่บริเวณทางเดินรถจักรยาน
สำนักงานสาธารณสุข จังหวัดนครราชสีมา	ดูแลรับผิดชอบเกี่ยวกับการตรวจสอบสภาพทั่วไปของประชาชนที่เข้าร่วมกิจกรรมในวัน Bicycle Day
กองจัดการคุณภาพอากาศและเสียง กรมควบคุมมลพิษ กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม	ทำหน้าที่ตรวจวัดมลพิษจากยานพาหนะในเขตเทศบาล

ประเมินผลความสำเร็จ

ก่อนการดำเนินการ

1. การจราจรในเมืองติดขัดมาก โดยเฉพาะในช่วงโมงเร่งด่วน เวลา 07.00 – 08.30 น. และ 15.30 – 17.30 น.
2. มีการวางสิ่งของเกะกะและวางของขายหรือแผงลอยบนทางเท้า โดยเจ้าของบ้านเรือน ร้านค้าริมทางเท้านั้น
3. ประชาชนยึดติดกับความสะดวกรวดเร็วและความสบายส่วนตัว จึงไม่ยอมใช้จักรยานเดินทางสัญจร รวมถึงเพิกเฉยต่อการวางสิ่งของเกะกะบนริมทางเท้า
4. ปัญหาทางมลพิษและสิ่งแวดล้อมส่งผลกระทบต่อสุขภาพกายและสุขภาพจิตของประชาชนในพื้นที่ระยะยาว

หลังการดำเนินการ

1. ลดปัญหาการจราจรที่ติดขัดลงได้ระดับหนึ่ง เกิดการจัดระเบียบทางเท้าในบริเวณถนนนำร่องบางสายในเขตเทศบาล และส่งผลต่อความสวยงามและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของเมือง
2. เส้นทางจักรยานที่สร้างขึ้นช่วยก่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้เดินเท้าไปด้วย เนื่องจากทำให้การเดินทางกายตัวเมืองสะดวกขึ้น และนักท่องเที่ยวสามารถเที่ยวชมเมืองได้อย่างง่ายดาย ซึ่งเป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยวให้แก่จังหวัดอีกทางหนึ่ง
3. เป็นการสร้างจิตสำนึกให้ประชาชนร่วมกิจกรรม ชาวบ้านประมาณ 30 % มีจักรยานอย่างน้อย 1 คัน ไว้ในครัวเรือนและหันมาใช้จักรยานมากขึ้น ประชาชนบางกลุ่มยอมเสียสละไม่วางสิ่งของไว้บนทางเท้าหน้าบ้าน/หน้าร้าน เพื่อประโยชน์แก่สังคมและสิ่งแวดล้อม
4. ประชาชนมีสุขภาพร่างกายดีขึ้น เนื่องจากการได้ออกกำลังกายพร้อมกับสามารถลดมลพิษทั้งทางอากาศและทางเสียง

อุปสรรคและการแก้ไขปัญหา

อุปสรรค	การแก้ไขปัญหา
1. ไม่ค่อยได้รับความร่วมมือจากบ้านเรือน ร้านค้า หรือแผงลอย ที่วางของขายหรือสิ่งกีดขวาง บริเวณทางเท้า	1. เจ้าหน้าที่ของเทศบาลได้พูดคุยชี้แจงเพื่อทำความเข้าใจอยู่ตลอดเวลา และให้ประชาชนกลุ่มนี้มีส่วนร่วมในการประชาคมด้วย ให้โอกาสพวกเขาแสดงความคิดเห็น และอธิบายให้เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมในลักษณะค่อยเป็นค่อยไป
2. ทางเท้ามีสภาพพื้นผิวด้วยคุณภาพเป็นอุปสรรคต่อการขับขี่ และฝ่าท่อระบายน้ำในบางจุดชำรุด บางจุดมีระดับสูงกว่าทางเท้า ไม่มีไฟส่องสว่าง ตู้โทรศัพท์สาธารณะ ถึงขยะ ป้ายบอกทางอยู่ในตำแหน่งที่ไม่เหมาะสม	2. เทศบาลปรับปรุงทางเท้าให้มีสภาพพื้นผิวที่ดี พร้อมสำหรับการสัญจร ซ่อมแซมท่อระบายน้ำ ติดตั้งไฟฟ้าส่องสว่าง ติดตั้งป้ายสัญญาณจราจร และเคลื่อนย้ายตู้โทรศัพท์สาธารณะและนำไปติดตั้งในตำแหน่งที่เหมาะสมเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้ใช้จักรยาน
3.ทัศนคติของประชาชนที่ยังนิยมความสะดวกสบาย รวดเร็วในการเดินทางโดยรถยนต์ส่วนตัว	3. ประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อและจัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อรณรงค์และจูงใจให้ประชาชนหันมาให้ความสนใจกับการใช้จักรยานมากขึ้น
4. ความรู้สึกไม่ปลอดภัยในการใช้จักรยานในการเดินทางสัญจร เพราะอุบัติเหตุจากการถูกเฉี่ยวชนจากรถยนต์หรือรถจักรยานยนต์	4. เทศบาลประสานงานกับทางตำรวจจราจรในการเข้มงวดด้านระเบียบวินัยการจราจรให้มากขึ้น การทำป้ายสัญลักษณ์ต่างๆ เพื่อให้ผู้ใช้รถรู้เส้นทางที่มีจักรยานใช้ร่วมด้วย

ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

1. ต้องเกิดจากความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นอย่างแท้จริง
2. เทศบาลหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเห็นความสำคัญ และมุ่งมั่นต่อการดำเนินโครงการเพื่อแก้ไขปัญหาให้สำเร็จ

แหล่งข้อมูลเพิ่มเติม

ชื่อ-นามสกุล : รองศาสตราจารย์เชิดชัย โชครัตนชัย
ตำแหน่ง : นายกเทศมนตรี
หน่วยงาน : เทศบาลนครนครราชสีมา
ที่อยู่ : อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา
โทรศัพท์ : (044) 253-386

ชื่อ-นามสกุล : นางกัลยา บุญเทียม
ตำแหน่ง : ปลัดเทศบาล
หน่วยงาน : เทศบาลนครนครราชสีมา
ที่อยู่ : อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา
โทรศัพท์ : (044) 253-386 , (044) 242-859

ชื่อ-นามสกุล : นางกสุมมา วงษ์จันทร์
ตำแหน่ง : ผู้อำนวยการสำนักงานสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม
หน่วยงาน : เทศบาลนครนครราชสีมา
ที่อยู่ : อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา
โทรศัพท์ : (044) 342-060 ,253-386 ต่อ 1600-1601

ชื่อ-นามสกุล : นางสาวชล มีขุนทด
ตำแหน่ง : หัวหน้ากลุ่มงานส่งเสริมสิ่งแวดล้อม
หน่วยงาน : สำนักงานสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม เทศบาลนครนครราชสีมา
ที่อยู่ : อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา
โทรศัพท์ : (044) 342-060 ,253-386 ต่อ 1648-1649

ชื่อ-นามสกุล : นายบรรลือ นราพินิจ
ตำแหน่ง : หัวหน้างานอนามัยสิ่งแวดล้อม
หน่วยงาน : เทศบาลนครนครราชสีมา
ที่อยู่ : อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา
โทรศัพท์ : (044) 241-066 ต่อ 1646

ข้อมูลเกี่ยวกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในปีที่มีการเริ่มวิถีใหม่ : พ.ศ. 2545

ประเภทของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	เทศบาลนคร
สถานที่ตั้ง	อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา 30000
ขนาดพื้นที่	37.50 ตารางกิโลเมตร
งบประมาณรายจ่าย	572,955,267.80 บาท (ปีงบประมาณ 2546)
งบประมาณรายได้	648,464,428.08 บาท (ปีงบประมาณ 2546)
จำนวนพนักงานและลูกจ้าง	1,250 คน 339 คน พนักงานท้องถิ่น 171 คน ลูกจ้างประจำ 740 คน ลูกจ้างชั่วคราว
จำนวนประชากร	174,045 คน
จำนวนครัวเรือน	31,965 ครัวเรือน
ประชากรแฝง	130,000 คน
รายได้เฉลี่ยประชากร	41,000 บาท
ลักษณะของเมืองและ วิถีชีวิตประชาคม	พื้นที่ในเขตเทศบาลนครนครราชสีมา มีสภาพพื้นที่เป็นที่ราบเอียงไปทางตะวันออก มีแม่น้ำที่สำคัญคือแม่น้ำลำตะคองไหลผ่านประมาณ 9 กิโลเมตร และเป็นแหล่งน้ำที่สำคัญของประชาชนในเขตเทศบาลเพราะเป็นแหล่งน้ำที่ใช้สำหรับการทำน้ำประปา มีความหนาแน่นของประชากรต่อพื้นที่รวมทั้งสิ้นประมาณ 4,688 คน/ตารางกิโลเมตร ประชาชนในเขตเทศบาลส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทางพาณิชยกรรม ด้านการค้าทั้งค้าปลีกและส่ง แหล่งค้าขายอยู่ใจกลางเมือง ด้านอุตสาหกรรมมีอุตสาหกรรมอาหารในโรงงาน และด้านการเกษตรอยู่รอบนอกของเทศบาลทางทิศเหนือ มีการทำนาและทำสวนผัก ประชากรส่วนใหญ่ร้อยละ 98 นับถือศาสนาพุทธ สภาพสังคมในเขตเทศบาลนครนครราชสีมา มีลักษณะเป็นแบบสังคมเมือง เนื่องจากมีความพยายามพัฒนาให้เป็นศูนย์กลางเศรษฐกิจของภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง